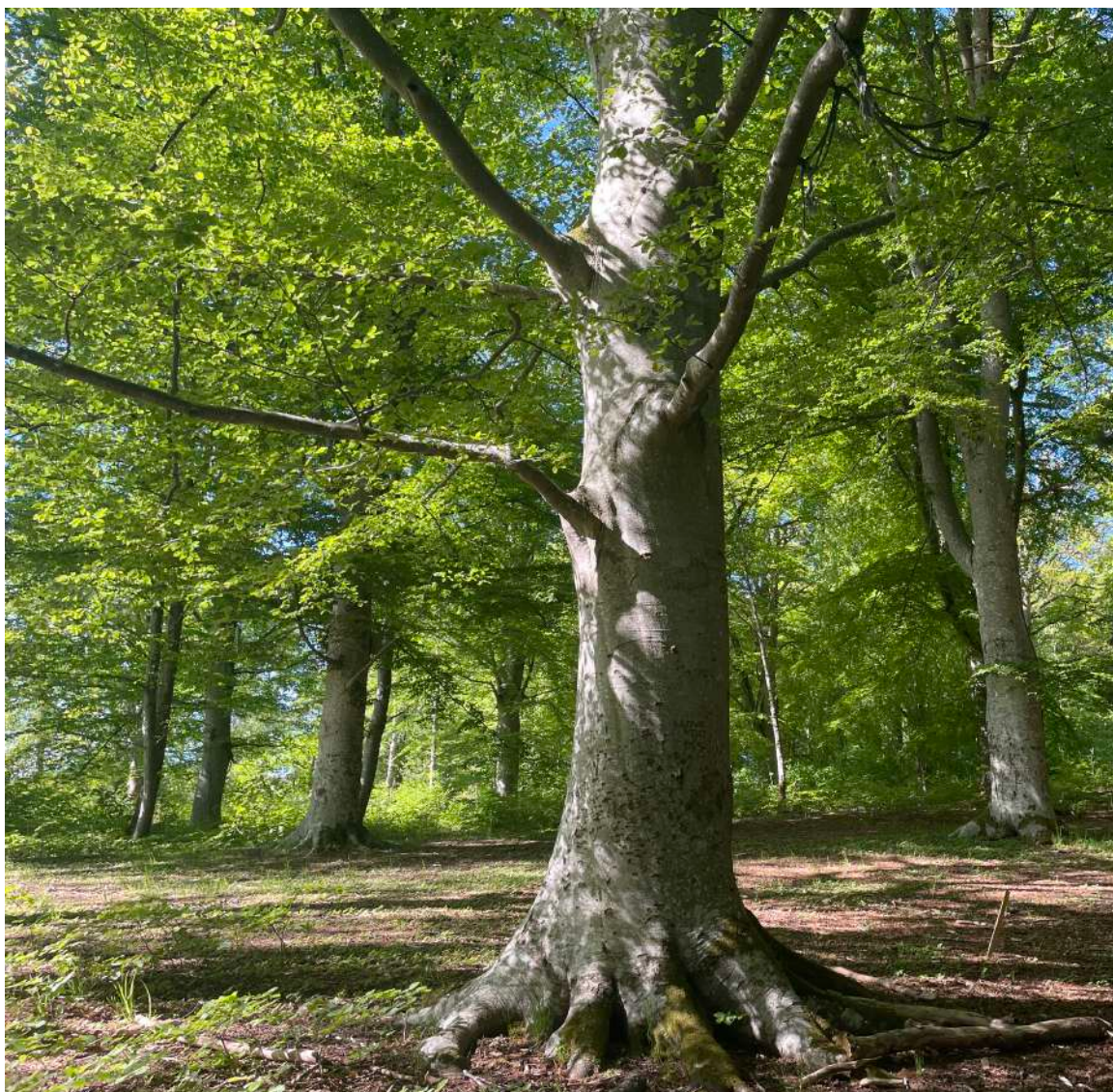

Naturvårdsutlåtande – Ströms slottspark

Hänsyn till biologisk mångfald – underlag för detaljplan

PM 2025-09-12

Beställare

Järnvägsgatan 12
463 80 Lilla Edet
Organisationsnummer 212000-1496

Beställarens kontaktperson

Anna Tauson
anna.tauson@lillaedet.se

Utförare

Naturcentrum AB
Västanvindsgatan 8
444 30 Stenungsund
Organisationsnummer 556294-9999
Tel. 010-220 12 00
ncab@naturcentrum.se

Projektledare: Sara Elg
Tel. 010-220 12 24
sara.elg@naturcentrum.se

PM: Sara Elg och Jonas Stenström

Kartmaterial

© Lantmäteriet

Omslagsbild

Ädellövskog i parkområdet i västra delen av detaljplaneområdet.

Foton i rapporten

©Sara Elg

Denna PM bör citeras

Elg, S. & Stenström, J. 2025 Naturvårdsutlåtande Ström slottspark. Hänsyn till biologisk mångfald, underlag för detaljplan. Naturcentrum AB i PM till Lilla Edets kommun. 7 sidor.

Naturcentrums projektnummer

4436

Allmän beskrivning

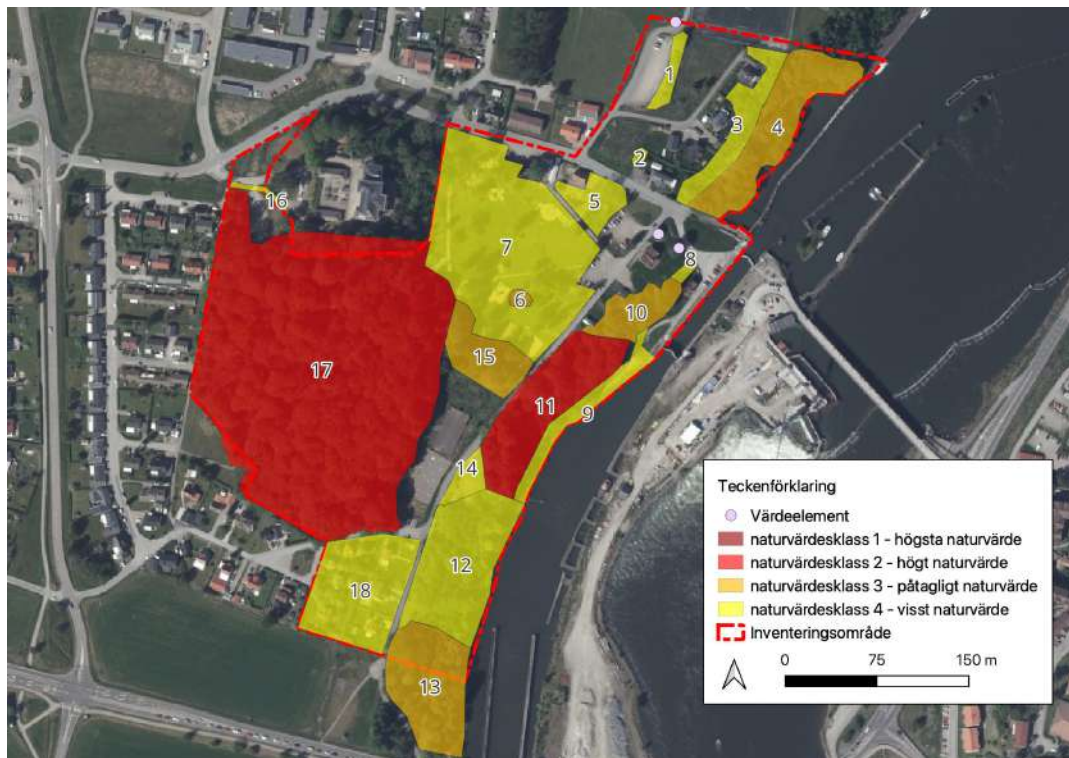
Detaljplaneområdet omfattar Ströms slottspark med angränsande terrestra miljöer invid slussområdet på västra sidan om Göta älv i centrala Lilla Edet. Området utgörs huvudsakligen av ett parkområde med både öppna och slutna delar. I de nordöstra delarna av parken finns öppna gräsytor med spridda träd, lekplats, hundrastgård, minigolfbana och fikabord medan det i väster finns en ädellövskog på en kulle med en frisbeegolfbana. Ädellövskogen är till större delen av parkkaraktär. Den saknar till stora delar strukturer som död ved men hyser en stor mängd naturvärdesträd inklusive särskilt skyddsvärda träd. I både de slutna och öppna delarna av parken finns gott om både inhemska och främmande trädarter. I detaljplaneområdet finns även ädellövskogsmiljöer och lövbryn utmed älven, före detta tomtmarker, ruderatmark och en mindre damm.

Sammanfattande värdebeskrivning

Området utgörs av sammanhållande parkmiljö med kvalitéer både utifrån kulturhistoriskt perspektiv och naturvärden med ingående ekosystem och kontinuitet kopplat till parkmiljön och ingående ädellövträdsbiotoper.

Området har stor betydelse som helhet. Det kan betraktas som ett värdelandskap enligt SS199000:2023. Här nedan redovisas de element och biotoper som bedömts ha särskild betydelse i samband med genomförd naturvärdesinventering - NVI, se även vidare i Elg & Delin 2025:

- Arton identifierade naturvärdesbiotoper varav två med högt naturvärde, fem med påtagligt naturvärde och elva med visst naturvärden (Figur 1). Särskilt värdefullt är de stora förekomsterna av ädellövskogsbiotoper.
- Totalt 143 naturvärdesträd noterades i inventeringsområdet exklusive träd i ädellövskogsbiotopen som utgör naturvärdesbiotop 17. De är huvudsakligen grova lövträd, döda eller döende träd med riklig mängd död ved samt av blommande och bärande träd. Av de 143 naturvärdesträden har 29 träd bedömts uppfylla kriterium för att utgöra särskilt skyddsvärda träd. I naturvärdesbiotop 17 finns ytterligare ett stort antal naturvärdesträd (inklusive särskilt skyddsvärda träd) men som inte räknats eller markerats på karta som enskilda element då biotopen bör ses som en helhet.
- Förekomst av fridlysta och rödlistade arter inom artgrupperna groddjur, fladdermöss, fåglar, kärlväxter och svampar (Elg & Delin 2025, Bohman m.fl. 2022, Börjesson 2022, Börjesson & Ingelsbo 2022, Svedholm & Åhlund 2022).

Figur 1. Identifierade naturvärdesbiotoper, för vidare information se Elg & Delin 2025

Konsekvensbeskrivning

Ekosystem och naturvärdesbiotoper påverkas genom i anspråkstagande av mark i samband med utvidgning av slussverksamhet och farled i östra delarna av detaljplaneområdet. Detta leder till en direkt biotopförlust av naturvärdesbiotoper med särskild betydelse för biologisk mångfald. Naturvärdesträd och särskilt skyddsvärda träd kommer att försvinna.

Dessutom kan kvarvarande biotoper att påverkas indirekt genom fragmentering, störningar i byggskedet, ändrade vattenförhållanden m.m.

Som en följd av ovanstående minskar också livsmiljöer för aktuellt förekommande arter.

De konsekvenser som uppstår kan mildras genom lämpliga hänsyns, skydds- skötsel- och restaureringsåtgärder i de delar som blir kvar. Målet bör vara "Net gain" för biologisk mångfald. Det vill säga att det långsiktigt blir bättre efteråt än det var innan, men det kräver i så fall ett ambitiöst genomförande av åtgärder. Vad som är möjligt, nödvändigt och tillåtligt att göra behöver förtydligas i den fortsatta planeringsprocessen. Man behöver minimera biotopförlust och indirekta effekter. Dessutom krävs förstärkningsåtgärder och en långsiktig relevant naturvårdsskötsel i det som blir kvar.

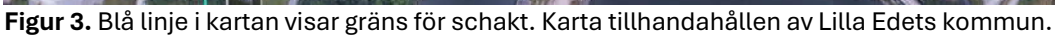
För att överhuvudtaget kunna begränsa och kompensera för uppkomna skador krävs framför allt följande:

- Framtagande av skyddsföreskrifter i byggskedet. Förtydligande av vilka åtgärder som krävs för att minimera biotopförlust och indirekta effekter.
- Framtagande av en skötsel- anläggnings- och restaureringsplan för hela området med syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald och möjligheter till rekreation.
- Resurser för att kunna genomföra ovan nämnda plan på kort och lång sikt.
- Säkerställande av att plan och skyddsföreskrifter efterlevs på kort och lång sikt till exempel genom villkor i tillstånd och föreskrifter i detaljplan eller på annat lämpligt sätt.

Följande är exempel på åtgärder som kan gynna biologisk mångfald och friluftsliv.

- död ved flyttas och samlas i biodepåer eller motsvarande
- grova träd friställs och öppenheten runt dessa säkerställs
- vissa delar av skogsmiljön lämnas för fri utveckling
- lämpliga åtgärder för att minska förekomst av föryngrad tysklönn i skogsbestånd
- anläggning av fler dammar
- vård och skötselåtgärder för naturvärdesträd/särskilt skyddsvärda träd
- plantering eller på annat sätt gynna blommande träd och buskar med varierande artsammansättning
- grämarksskötslen kan eventuellt differentierats med inslag av äng
- underhåll och åtgärder för friluftsliv och tillgänglighet i ädellövslogen så långt det är möjligt och lämpligt med hänsyn till skötseln i övrigt
- åtgärder specifikt inriktade för att skapa livsmiljöer för vissa fridlysta och rödlistade arter eller artgrupper, såvida långt dessa åtgärder är relevanta ur ett art- och ekosystemperspektiv och inte bara symbolhandlingar
- tidigare bebyggda miljöer restaureras till mer naturliga ekosystem på lång sikt och/eller parkmark anpassad för rekreation och biologisk mångfald

Om det som beskrivs ovan inte blir tillräckligt för att det inte ska bli någon nettoförlust av biologisk mångfald på lång sikt behöver man även överväga åtgärder utanför detaljplaneområdet.

Referenser

Elg, S. & Delin, E. 2025. Naturvärdesinventering NVI med fördjupad inventering av naturvärdesträd. Underlag för detalj vid Ströms Slottspark, Lilla Edet. Naturcentrum AB, Rapport i PDF-format till Lilla Edets kommun 46 sidor.

Bohman, P., Ahlén, J. & Ingelsbo, L. 2022. Inventering av fladdermöss vid Lilla Edets sluss – underlag inför ombyggnation av sluss 2021 och 2022. Naturcentrum AB. PDF-rapport levererad till WSP Sverige AB.

Börjesson, E. 2022. Groddjursinventering, fördjupad artinventering i slussområdet vid Ströms slottspark, Lilla Edets kommun. Rapport till WSP Sverige AB, 8 sidor.

Börjesson, E. och Ingelsbo, L. 2022. Naturvärdesinventering inför nya slussar i Göta älv vid Lilla Edet. Naturcentrum AB, rapport i PDF-format till WSP Sverige AB och Trafikverket.

Svedholm, J. & Åhlund, M. 2022. Fördjupad artinventering inför nya slussar i Göta älv – fåglar i Lilla Edet.